

Nyelvek-célok-stratégiák: fókuszban a nyelvszakok konferencia

Időpont: 2014. január 22. szerda 10:00-16:00

Helyszín: Szeged, SZTE BTK, Egyetem u. 2. II emelet, III. terem

Program:

10:00 Megnyitó - Szász Géza dékánhelyettes

Szekcióelnök: Szász Géza

10:10 Petneki Katalin és Vigh Tibor (SZTE)

Az emelt szintű érettségi, mint a nyelvszakok bemeneti követelménye - a német érettségi tapasztalatai

10:40 Bajnóczi Beatrix és T. Balla Ágnes (SZTE)

Miért angolt? Miért itt? Elsős angolosaink válaszai

11:10 Kávészünet

Szekcióelnök: Kocsis Mihály

11:30 Tukacs Tamás (Nyíregyházi Főiskola)

Az anglisztika szakos hallgatók motivációja a Nyíregyházi Főiskolán - egy kérdőív tanulságai

12:00 Doró Katalin és Szabó Gilinger Eszter (SZTE)

Hallgatói sikerek és kudarcok: ahogy ők és ahogy mi látjuk

12:30 Ebédszünet

13:30 A Kerekasztal/Vita: Új képzési rendszerek hatása és következményei

Vitaindító: Dávid Kinga (SZTE) - Új képzési rendszerek hatása és következményei az olasz nyelvi és nyelvtanári képzésben.

Moderátor: Farkas Baráthi Mónika

14:20 B Kerekasztal/Vita: Átalakuló nyelvtanár-képzés

Vitaindító: Petneki Katalin (SZTE) - A bolognai képzés első tapasztalatai a némettanár-képzésben

Moderátor: Bukta Katalin

15:10 C Kerekasztal/Vita: Kézenfogás, segítségnyújtás, mentorálás

Vitaindító: Doró Katalin (SZTE) - Academic study skills: egy tanulást segítő nyelvi szeminárium tapasztalatai

Moderátor: Rauzs Orsolya

16:00 Zárszó

Az előadások és vitaindítók összefoglalói

Petneki Katalin (SZTE Német Nyelvészeti Tanszék) és **Vígh Tibor** (SZTE Neveléstudományi Intézet)

Az emelt szintű érettségi, mint a nyelvszakok bemeneti követelménye - a német érettségi tapasztalatai

A nyelvszakokon bemeneti feltételként a célnyelvből általánosan emelt szintű érettségit írnak elő a felsőoktatási intézmények. Egyetemi felvételi híján a nyelvi tanszékek csak az első félév elején szembesülnek azzal, hogy milyen nyelvtudással érkeznek a diákok. A tapasztalatok nem túl jók, az oktatók és a hallgatók együtt (vagy külön) küszködtek azzal a ténnyel, hogy sokan kerülnek be a felsőoktatási tanulmányok folytatására kevésbé alkalmas nyelvtudással. Viszont az egyetemnek nincs kapacitása arra, hogy ennek okait feltárja.

Az érettségi feladatok fejlesztésekor már lehetett tapasztalni, és az első elemzések is azt mutatták, hogy az emelt szint egyelőre nem tudja igazán a nyelvszakokon elvárt felvételi funkciót betölteni. Előadásunk célja a nyelvi tanszékeken oktatók számára megmutatni, hogy ennek mi lehet az oka. Előadásunkban az eddigi publikációkra és elemzésekre támaszkodunk, részben a TÁMOP-3.1.8-09/1-2010-0004 azonosító számú projekt keretében a 2012. évi májusi emelt szintű érettségre vonatkozó elemzés során nyert példákkal mutatjuk be a problémákat a felsőoktatás érintett oktatóinak.

Bajnóczi Beatrix és T. Balla Ágnes (SZTE, Angoltanár-képző és Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék)

Miért angolt? Miért itt? Elsős angolosaink válaszai

Előadásunkban a Szegedi Tudományegyetem angol és amerikanisztika BA szakos hallgatóinak nyelvi előképzettségével, a szakról alkotott előzetes elképzeléseivel, és jövőbeli terveivel kapcsolatos felmérésünk legfőbb eredményeit kívánjuk bemutatni.

Az ún. bolognai rendszerre történt átállást követően felvett adatok a fentiekén túl betekintést nyújtanak abba is, hogy hallgatóink hogyan teljesítenek a tanév elején megírt nyelvi-, nyelvhasználati- és szókinccsteszteken. Az adatok elemzésének segítségével képet kaphatunk arról, hogy a vizsgált évfolyamok között milyen hasonlóságok és különbségek mutatkoznak.

Tukacs Tamás (Nyíregyházi Főiskola, Angol Nyelv és Kultúra Intézeti Tanszék)

Az anglisztika szakos hallgatók motivációja a Nyíregyházi Főiskolán - egy kérdőív tanulságai

A Nyíregyházi Főiskola anglisztika alapszakos, illetve minor szakos hallgatói körében végzett felmérés arra kíván választ adni, hogy miért változott meg a nyelvszakos hallgatók motivációja (vagy hogy egyáltalán megváltozott-e) az elmúlt évek felsőoktatásban tapasztalt átalakulásai folytán, vagy csupán azzal állunk-e szemben, hogy felnőtt egy olyan generáció, amely alapvetően más tanulási stratégiákat követ, ami a motiváció hiányaként jelenik meg az oktatók szemszögéből. A 38 hallgató kérdőíves kikérdezésén alapuló vizsgálódások hét nagyobb témakört járnak körbe: (1) családi, társadalmi háttér; (2) pályaválasztás, intézményválasztás; (3) A (nyelv)tanulás tapasztalatai; (4) A nyelvtanulás egyéni módszerei, stratégiái; (5) A szakhoz való hozzáállás; (6) Tapasztalatok az órákon; (7) Tervek, kilátások. A kérdőív nem szigorúan statisztikai módszereken alapul, túlnyomó többségében nyitott

kérdéseket szerepeltet, annak érdekében, hogy kifejezésre juthassanak a hallgatók egyéni dilemmái, konfliktusai a nyelvtanulással, illetve a nyelvszakos képzéssel kapcsolatban.

Doró Katalin (SZTE, Angoltanár-képző és Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék)

és **Szabó Gilinger Eszter** (SZTE, Klebelsberg Könyvtár)

Hallgatói sikerek és kudarok: ahogy ők és ahogy mi látjuk

Előadásunkban két adatgyűjtő módszer segítségével azt elemezzük, hogy milyen önképpel rendelkeznek az elsős anglisztika alapszakos hallgatóink az első év végén, és ez milyen viszonyban van az őket tanító oktatók róluk kialakult képével. A helyzet azért is érdekes, mert a lehetséges képekből mindenki csak a sajátját látja, és azok nem fedik egymást, és ez gyakran okoz, okozhat és okozott kommunikációs gondokat. Jelen előadásunkban egymás mellé tettük a hallgatóktól gyűjtött kérdőíves felmérésünk adatait és az oktatókkal készített fókuszcsoporthoz interjúk elemzését, arra keresve a választ, hogy négy kérdésben (nyelvi szint, órákövetés, középiskolából hozott háttértudás és óralátogatás) milyen különbségek vannak a hallgatói sikerek és kudarok megítélése között és vajon mi okozhatja az eltérést az értékelések-(ön)képek között.

Dávid Kinga (SZTE, Olasz Nyelvi és Irodalmi Tanszék)

Új képzési rendszerek hatása és következményei az olasz nyelvi és nyelvtanári képzésben.

Vitaindító hozzászólás felsőoktatási tapasztalatok alapján

Vitaindító hozzászólásomban az új képzési rendszerek nyomán bekövetkezett és várhatóan a jövőben bekövetkező további változásokkal kapcsolatban szeretnék pár gondolatot megosztani a konferencia résztvevőivel. A feltárt problémákat egy viszonylag kis szak szemszögéből igyekszem bemutatni, mint amilyen az olasz is, a felvetett kérdéseim pedig a következők:

1. bölcsészettudomány vagy nyelvtanfolyam?;
2. hallgatói összetétel változásai, avagy tényleg csökken a színvonal?;
3. hol kezdődnek a bajok és hol érnek véget: ördögi kör, melyből nincs kiszállás;
4. megoldás lehet-e önmagában az egyosztatú tanárképzéshez való visszatérés?;
5. van-e jövője a kis szakoknak, a kis nyelveknek?

Ezeknek a kérdéseknek csupán részbeni megválaszolására vállalkozhatom. Mindazonáltal meggyőződésem, hogy jóval összetettebb és távolabbra nyúló ok-okozati összefüggéseket kell feltárnunk ahhoz, hogy megérthessük a jelenlegi és a jövőbeni helyünket, helyzetünket és feladatunkat egy olyan társadalmi közegben, amelyben a szakmánkkal, hivatásunkkal szembeni elvárások radikális változásokon mentek keresztül.

Petneki Katalin (SZTE Német Nyelvészeti Tanszék)

A bolognai képzés első tapasztalatai a némettanár-képzésben

Az első „bolognás” évfolyam végén felmérést végeztem a (nappalis és levelezős) némettanár szakos hallgatók körében, hogy mit gondolnak az új képzésről. Ehhez hét kérdést fogalmaztam meg nekik, a nyolcadik pontban pedig szabadon fejthették ki véleményüket.

1. Amikor a BA-képzésbe jelentkezett, mennyire volt határozott elképzelése arról, hogy mi akar lenni? Mikor döntötte el, hogy a tanárszakot választja?

2. A BA-képzésben tanultakra, ott felvett kurzusokra mennyire tudott támaszkodni később az MA tanárképzés során?
3. Az MA-tanárképzés során mely kurzusokat érezte fontosnak és szükségesnek jövőbeli tanári munkájához? Mely kurzusoknál érezte úgy, hogy az itt tanultakra nincs/nem lesz szüksége?
4. A tanítási gyakorlatok során, mely kurzusokon tanultakra tudott leginkább támaszkodni?
5. Oszttja-e azt a gyakori véleményt, miszerint a tanári pályára való alkalmasságot nem lehet tanulni, azt csak a gyakorlat során lehet elsajátítani?
6. Hogy ítéli meg az elmélet és gyakorlat arányát a képzésben?
7. Mit változtatna meg feltétlenül a jelenlegi tanárképzésben és miért?

Bár a hallgatóknak csak kb. 50 %-a válaszolt (7 nappalis és 6 levelezős), ezek a válaszok nagyon tanulságosak. Sajnos azt látom, hogy ezekre a véleményekre a 2013-ban megváltozott képzés nem reflektált. Talán hasznos lehet ezekre újra felhívni a figyelmet.

Doró Katalin (SZTE, Angoltanár-képző és Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék)
Academic study skills: egy tanulást segítő nyelvi szeminárium tapasztalatai

A kiváló felkészültségű hallgatóink mellett egyre több a nyelvileg gyenge, tanulni nem tudó, sajátos nevelési igényű hallgató. Komoly kérdés, milyen formában és meddig tudjuk, a szűk kereteink között, mi oktatók segíteni őket, hogy ne vesszenek el az egyetemi tanulmányaikban. Hozzászólásom egy olyan tanulást is segítő, első éveseknek szóló nyelvi szeminárium tapasztalatairól számol be, amelyen a hallgatók nyelvi fejlesztését kapcsoljuk össze olyan témákkal, feladatokkal, mint az egyetemi órák (főleg előadások) követése, jegyzetelési technikák, csoportos tanulási feladatok, egyéb órákra történő reflektálások, önálló nyelvi fejlődés, időbeosztás, összefogás, segítségkérés, tanulási és vizsgázási stratégiák, stb. A félév során alkalmam volt két párhuzamos csoport kapcsán azt is megfigyelni, hogyan működik ugyanazon óra egy egymást segítő, zárt tanulócsoporttal (osztatlan tanári) és egy ad hoc alakult, más órákon nem feltétlenül együtt tanuló csoporttal (BA anglisztika). A hallgatói visszajelzésekből arról is képet kapunk, a két csoport mennyire tudott profitálni az órából.